

Аналіз продуктивності виробництва засобів цивільного захисту

У статті, для проведення аналізу та однієї з основних функцій управління – планування, враховуючи ефективність виробництва, запропоновано методику оперативного визначення показника продуктивності виробництва засобів цивільного захисту.

(Собівартість засобів цивільного захисту слугує базою виробничої ефективності – загальної рентабельності та цінової політики підприємств з їх виробництва. З метою розширення можливостей аналізу динаміки системи продуктивності виробництва в підприємствах з виготовлення засобів цивільного захисту. Розробити методику визначення продуктивності виробництва виходячи зі змін загальної рентабельності, що залежить від коливання показників собівартості та ціни.

Ключові слова: засоби цивільного захисту, продуктивність виробництва, собівартість, ефективність, рентабельність.

А.А. БУЖИН,
А.В. ШВИДЕНКО,
В.А. ГОРА,
А.М. ЗЕМЛЯНСЬКИЙ

Анализ производительности производства средств гражданской защиты

В статье, для проведения анализа и одной из основных функций управления – планирования, учитывая эффективность производства, предложена методика оперативного определения показателя производительности производства средств гражданской защиты.

(Себестоимость средств гражданской защиты служит базой производственной эффективности – общей рентабельности и ценовой политики предприятий по их производству. С целью расширения возможностей анализа динамики системы производительности производства в предприятиях по изготовлению средств защиты. Разработать методику определения производительности производства исходя из изменений общей рентабельности, зависит от колебания показателей себестоимости и цены.

Ключевые слова: средства гражданской защиты, производительность производства, себестоимость, эффективность, рентабельность.

О. BUZHYN,
A. SHVYDENKO,
V. HORA,
O. ZEMLIANSKYI

The analysis of performance of production of means of civil protection

The technique for operational determination of the productivity index of civil protection equipment for the analysis and performing one of the main functions of management – planning, taking into account the efficiency of production was proposed in the article.

(Cost of civil protection means serves as the basis for production efficiency – the overall profitability and price policy of the enterprises for their production. In order to expand the possibilities of analysis of the dynamics of the system of productivity of production in enterprises for the manufacture of civil defense facilities, to develop a method for determining the productivity of production based on changes in the overall profitability, which depends from fluctuations of cost and price indices.

Keywords: means of civil protection, production capacity, cost, efficiency, profitability.

Постановка проблеми. Згідно статті 3 Конституції України – людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю [1]. Провідну роль у виконанні цієї конституційної вимоги відіграє і система цивільного захисту, для існування якої необхідний відповідний набір спеціалізованих засобів. До засобів цивільного захисту відносяться – протипожежна, аварійно-рятувальна та інша спеціальна техніка, обладнання, механізми, прилади, інструменти, вироби медичного призначення, лікарські засоби, засоби колективного та індивідуального захисту, які призначені та використовуються під час виконання завдань цивільного захисту [2]. Засоби цивільного захисту є наслідком складної виробничо-технологічно-господарської діяльності підприємств відповідного профілю. Ефективність якого залежить від багатьох зовнішніх і внутрішніх факторів, одним із яких є продуктивність виробництва. Фінальним ефектом функціональної діяльності підприємств з виробництва засобів цивільного захисту є фінансовий результат, який залежить від продуктивності виробництва, затрат на виробництво продукції та її ціни. Прямим наслідком виробничої діяльності підприємства є належна величина прибутку, що має прямий вплив на ефективність виробництва засобів цивільного захисту. А також значення, як для розвитку підприємства. Прибуток підприємства, за рахунок відповідних відрахувань до бюджету, є також однією із основ для формування солідарних систем, які мають важливе значення для забезпечення життєдіяльності суспільства.

Величина прибутку є одним із головних показників ефективності виробничого потенціалу підприємства його рентабельності. Собівартість продукції, що залежить від продуктивності виробництва, є фундаментальним фактором у формуванні загальної рентабельності виробництва, що безпосередньо впливає на політику ціноутворення. Виробнича вартість створення одиниці засобів цивільного захисту – підрозділяється на планову собівартість, на собівартість виготовлення – фактичну виробничу і загальну до якої входять і витрати понесені з трансформацією продукції у товар. Перетворення засобів цивільного захисту у товар проходить при безпосередній та опосередкованій участі держави. Держава, не дивлячись на ринкові відносини, при цьому зацікавлене

на у підтримуванні певного рівня ефективності – загальної рентабельності підприємств задіяних у виробництві засобів цивільного захисту. Ціна на засоби цивільного захисту залежить від загальної собівартості та рівня прибутку. В умовах ринкової економіки, ринкова динаміка цін на основні та оборотні засоби виробництва має безпосередній вплив на собівартість засобів цивільного захисту, а отже і безпосередньо на формування загальної рентабельності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Система органів, сил та засобів цивільного захисту вирішує завдання забезпечення захисту і виживання населення, економічного потенціалу та соціальної структури держави як у мирний час, під час різних лих, аварій і катастроф, так і в умовах війни [3]. В умовах формування інституту приватної власності й вільного підприємництва фінансова система України потребує негайного формування механізму управління державним фінансовим контролем, метою якого буде досягнення ефективних результатів під час формування та виконання бюджетів у відповідності з фінансовою політикою держави [4]. В складних умовах зростання ризиків виникнення непередбачуваних надзвичайних ситуацій, постає задача підвищення ефективності цивільного захисту, зміни загального підґрунтя державної політики в цій сфері. Запровадження в бюджетну діяльність сучасних методів поділу бюджетних коштів для забезпечення діяльності системи цивільного захисту, заснованих на реальних обсягах бюджетного фінансування, з урахуванням індексу інфляції дасть можливість уникнути різних категорій ризиків [5]. Перспектива наукових розробок, подальшого дослідження потребує удосконалення методів розрахунку продуктивності праці, розроблення моделей її прогнозування з метою покращення достовірності перспективних планів підприємства. [6].

Державна система контролю мусить розвиватися та удосконалюватися, піддаватися якісним позитивним змінам [7]. Особливо це стосується по відношенню до підприємств задіяних у виробництві засобів цивільного захисту, так як основним замовником на їхню продукцію є держава, а розрахунки проводяться за рахунок бюджетних коштів. При цьому нагальним питанням є удосконалення методики для проведення аналізу та планування оптимальної загальної рентабель-

ності виробництва засобів цивільного захисту в умовах нестабільного курсу національної грошової одиниці по відношенню до іноземної валюти.

Мета статті (Собівартість засобів цивільного захисту слугує базою виробничої ефективності – загальної рентабельності та цінової політики підприємств з їх виробництва. З метою розширення можливостей аналізу динаміки системи продуктивності виробництва в підприємствах з виготовлення засобів цивільного захисту. розробити методичку визначення продуктивності виробництва виходячи зі змін загальної рентабельності, що залежить від коливання показників собівартості та ціни.

Вклад основного матеріалу. У статті 16 Конституції України сказано, що забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи – катастрофи планетарного масштабу, збереження генофонду Українського народу є обов'язком держави [1]. А це неможливо забезпечити без належного розвитку системи цивільного захисту. Державний контроль у сфері ціноутворення проводиться за вдяки проведення моніторингу вільних цін (дослідження динаміки цінових процесів на товарних ринках) та державних регульованих цін. Перелік товарів, ціни на які підлягають державному спостереженню у сфері ціноутворення, та порядок його проведення визначаються Кабінетом Міністрів України. За результатами державного спостереження у сфері ціноутворення визначаються методи впливу на економічні процеси та цінову ситуацію на товарних ринках [8]. Витрати суб'єктів державного сектору класифікуються в бухгалтерському обліку за такими групами: витрати за обмінними операціями, витрати за необмінними операціями. Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) складається з виробничої собівартості продукції (робіт, послуг), яка була реалізована протягом звітного періоду, нерозподілених постійних загальновиробничих витрат та наднормативних виробничих витрат. До виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) включаються:

- прямі матеріальні витрати;
- прямі витрати на оплату праці;
- інші прямі витрати; змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати.

До складу загальновиробничих витрат включаються:

- витрати на управління виробництвом;
- амортизація основних засобів загальновиробничого призначення;
- амортизація нематеріальних активів загальновиробничого призначення;
- витрати на утримання, експлуатацію та ремонт, страхування, операційну оренду основних засобів, інших необоротних активів загальновиробничого призначення;
- витрати на вдосконалення технології й організації виробництва;
- витрати на оплату тепlopостачання, електроенергії (освітлення), водopостачання, водовідведення, природного газу, інших енергоносіїв та інших послуг на утримання виробничих приміщень;
- витрати на обслуговування виробничого процесу;
- витрати на охорону праці, техніку безпеки і охорону навколишнього природного середовища;
- інші витрати

Загальновиробничі витрати поділяються на постійні і змінні. До змінних загальновиробничих витрат належать витрати суб'єкта державного сектору, що змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно до зміни обсягу звичайної діяльності. Змінні загальновиробничі витрати розподіляються на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу (годин праці, заробітної плати, обсягу діяльності, прямих витрат тощо), виходячи з фактичної потужності звітного періоду. До постійних загальновиробничих витрат відносяться витрати суб'єкта державного сектору, що залишаються незмінними (або майже незмінними) незалежно від зміни обсягу звичайної діяльності. Постійні загальновиробничі витрати розподіляються на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу (годин праці, заробітної плати, обсягу діяльності, прямих витрат тощо) при нормальній потужності. Перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) установлюються суб'єктами державного сектору за погодженням з міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади у межах компетенції відповідно до їх галузевих особливостей [9].

Продуктивність виробництва це багатосторонній набір результативних даних, пов'язаний з цілим рядом виробничих показників, Підґрунтям продук-

тивності виробництва є рівень організаційно-технологічної, економічно-фінансової та господарської діяльності, що на пряму залежать від політики менеджменту та маркетингу. Види продуктивності виробництва можна розділити на такі категорії:

- організаційно-структурна;
- технологічна;
- часова;

Невід’ємним структурним показником, що має як безпосередній так і опосередкований вплив на продуктивність виробництва є і продуктивність праці. При цьому продуктивність виробництва може мати і складний, комплексний показник у формуванні якого можуть бути задіяні всі раніше перераховані та інші її види.

Продуктивність виробництва завжди знаходиться у залежності від кількісно-якісних показників і може визначатися з використанням натуральних, абсолютних, відносних та різних похідних показників організаційно-технологічної, виробничо-господарської та фінансово-економічної діяльності підприємства.

З метою оперативного визначення можливих змін показника продуктивності виробництва засобів цивільного захисту, враховуючи можливу динаміку загальної рентабельності ми пропонуємо взяти за основу методику визначення зміни показника загальної рентабельності – ефективності виробничої діяльності підрозділів цивільного захисту у ринкових умовах [10] і розрахунки рекомендуємо проводити за формулою 1:

$$\Pi_p = \Pi_{\sigma} \times K_{zp} \quad (1)$$

де Π_p – продуктивність виробництва засобів цивільного захисту, розрахункова;

Π_{σ} – продуктивність виробництва засобів цивільного захисту, базова;

K_{zp} – коефіцієнт зміни загальної рентабельності засобів цивільного захисту – формула 2:

$$K_{zp} = \frac{P_p \times K_{\sigma}}{P_{\sigma} \times K_u} \quad (2)$$

де P_p – рентабельність одиниці продукції, розрахункова;

K_{σ} – коефіцієнт зміни вартості витрат на виробництво одиниці продукції формула 3;

$$K_{\sigma} = \frac{B_p}{B_{\sigma}} \quad (3)$$

де B_p – вартість витрат на виробництво одиниці продукції, розрахунковий період;

B_{σ} – вартість витрат на виробництво одиниці продукції, базовий період;

P_{σ} – рентабельність одиниці продукції, базова;
 K_u – коефіцієнт зміни ціни одиниці продукції
 формула 4;

$$K_u = \frac{Ц_p}{Ц_{\sigma}} \quad (4)$$

$Ц_p$ – ціна реалізаційна одиниці продукції, розрахункова;

$Ц_{\sigma}$ – ціна реалізаційна одиниці продукції, базова;
 Формулу 1 можна подати у розвернутому вигляді – формула 5:

$$\Pi_p = \Pi_{\sigma} \times \frac{P_p \times \frac{B_p}{B_{\sigma}}}{P_{\sigma} \times \frac{Ц_p}{Ц_{\sigma}}} \quad (5)$$

Висновки

Запропонований підхід може бути використаний при контролі та плануванні матеріально-технічного забезпечення потреб системи цивільного захисту країни, а також у підприємствах з інших видів економічної діяльності. Розв’язання даного питання може мати і інші підходи.

Список використаних джерел

1. Конституція України. [Електронна версія]. [Режим доступу] <http://zakon3.rada.gov.ua/>
2. Кодекс Цивільного захисту України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34–35, – С. 458).
3. Труш О.О. Досвід побудови та функціонування систем цивільного захисту країн-членів Європейського Союзу Західної Європи / О.О. Труш // Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. – Х. : Вид-во Хар-PI НАДУ «Магістр», 2009. – Вип. 4 (27). – С. 441–447.
4. Бондаренко А.І. Оцінка ефективності механізмів державного фінансового контролю / А.І. Бондаренко // Вісник НУЦЗУ. Серія: Державне управління. Вип. 1(6), 2017. С. 88–93.
5. Чубенко А.Г. Теоретико-правові засади фінансування системи цивільного захисту : автореф. дис. ... канд. юр. наук : 12.00.07 / А. Г. Чубенко ; Національна академія внутрішніх справ Міністерства внутрішніх справ. – К. : 2012. – 32 с.
6. Лепейко Т.І. Методологічні засади виявлення і реалізації резервів продуктивності праці на промисловому підприємстві / Т.І. Лепейко // Механізм регулювання економіки, 2015, №1. – С. 108–114.
7. Болух А.А. Державний контроль діяльності суб’єктів господарювання залежно від її видів / А. А. Болух // Міжнародний збірник наукових праць. – 2010. – № 1 (19). – С. 65–75.

8. Закон України – Про ціни і ціноутворення Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 19–20, – С.190.

9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 135 «Витрати» [Електронна версія]. [Режим доступу]. <https://buhgalter.com.ua/zakonodavstvo/natsstandarti-buhobliku-v-derzhavnomu-sektori/natsionalne-polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-v-derzhavnomu-sektori-135-vitrati/>

10. Бужин О.А. Оперативний контроль діяльності підприємств з забезпечення системи цивільного захисту / О.А. Бужин А.В. Поздеев // Забезпечення промислової та цивільної безпеки в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія / за наук. ред. проф. Матвійчук Л.Ю. – Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2016. – С.79–88.

References

1. The Constitution of Ukraine. [Electronic version]. [Access mode] <http://zakon3.rada.gov.ua/>

2. The Code of Civil Protection of Ukraine (Bulletin of the Verkhovna Rada (VVR), 2013, No. 34–35, – P. 458).

3. Trush O.O. Experience in the Construction and Functioning of Civil Protection Systems of the Member Countries of the European Union of Western Europe / O.O. Trush // Theory and Practice of Public Administration: Sb. sciences Ave – Kh.: View of KhRI NADY «Magster», 2009. – Вып. 4 (27). – P. 441–447.

4. Bondarenko AI Evaluation of the Effectiveness of the Mechanisms of State Financial Control / AI Bondarenko // Bulletin of NUTsZU. Series: Derzhavne Upravlinnia Public Administration. Whip/ 1 (6), 2017. P. 88–93.

5. Chubenko AG Theoretical and Legal Principles of Financing of the System of Civil Protection: Author's Abstract. dis ... Candidate jur Sciences: 12.00.07 / A.G. Chubenko; National Academy of Internal Affairs of the Ministry of the Interior. – K.: 2012. – 32 p.

6. Lepeiko T.I. Methodological Principles for the Identification and Implementation of Labor Productivity Reserves at an Industrial Enterprise / T.I. Lepeiko // Mechanizm reguliuvannia ekonomiky, 2015, №1. – P. 108–114

7. Bolukh A.A. State Control Over the Activities of Economic Entities Depending on its Types / A. Bolouk // Mizhnarodnyi zbirnyk naukovykh prats. – 2010. – No. 1 (19). – P. 65–75.

8. The Law of Ukraine – On Prices and Pricing. Information from the Verkhovna Rada (VVR), 2013, No. 19–20, – P.190.

9. National Public Sector Accounting Standards 135 «Expenses» [Electronic version]. [Access

mode]. <https://buhgalter.com.ua/zakonodavstvo/natsstandarti-buhobliku-v-derzhavnomu-sektori/natsionalne-polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-v-derzhavnomu-sektori-135-vitrati/>

10. Buzhyn O. A., Operational Control over the Activities of Enterprises for the Provision of the Civil Protection System / O.A. Buzhin AV Pozdiev // Provision of Industrial and Civil Security in Ukraine and the World: Management, Technology, Models: Collective Monograph / edited by. prof. Matviychuk L.Yu. – Lutsk: RBB of Lutsk National Technical University, 2016. – P.79–88.

Дані про авторів

Бужин О.А.,

д.е.н., професор, професор кафедри організації заходів цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України
e-mail: buzhyun@ukr.net

Швиденко А.В.,

к.т.н., доцент, Начальник кафедри організації заходів цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України
e-mail: andwell1980@gmail.com

Гора В.А.,

к.п.н., начальник факультету цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України
e-mail: slavik_pochta@ukr.net

Землянський О.М.,

к.т.н., заступник начальника факультету цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України
e-mail: zemapb@gmail.com

Данные об авторах

Бужин А.А.,

д.э.н., профессор, профессор кафедры организации мероприятий гражданской защиты Черкасского института пожарной безопасности имени Героев Чернобыля Национального университета гражданской защиты Украины
e-mail: buzhyun@ukr.net

Швиденко А.В.,

к.т.н., доцент, начальник кафедры организации мероприятий гражданской защиты Черкасского института пожарной безопасности имени Героев

Чернобыля Национального университета гражданской защиты Украины

e-mail: andwell1980@gmail.com

Гора В.А.,

к.п.н., начальник факультета гражданской защиты Черкасского института пожарной безопасности имени Героев Чернобыля Национального университета гражданской защиты Украины

e-mail: slavik_pochta@ukr.net

Землянский А.Н.,

к.т.н., заместитель начальника факультета гражданской защиты Черкасского института пожарной безопасности имени Героев Чернобыля Национального университета гражданской защиты Украины

e-mail: zemapb@gmail.com

Data about the authors

Buzhyn O.,

Doctor of Economics, Professor, Professor of the Chair of Organization of Civil Protection Actions

Authors affiliation: Cherkasy Institute of Fire Safety named after Chornobyl Heroes of National University of Civil Protection of Ukraine (Ukraine).

e-mail: buzhyn@ukr.net

Shvydenko A.,

Candidate of Technical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Organization of Civil Protection Measures

Authors affiliation: Cherkasy Institute of Fire Safety named after Chornobyl Heroes of National University of Civil Protection of Ukraine (Ukraine).

e-mail: andwell1980@gmail.com

Hora V.,

Candidate of Pedagogic Sciences, Head of the Faculty of Civil Protection

Authors affiliation: Cherkasy Institute of Fire Safety named after Chornobyl Heroes of National University of Civil Protection of Ukraine (Ukraine).

e-mail: slavik_pochta@ukr.net

Zemlianskyi O.,

Candidate of Technical, Deputy Head of the Faculty of Civil Protection

Authors affiliation: Cherkasy Institute of Fire Safety named after Chornobyl Heroes of National University of Civil Protection of Ukraine (Ukraine).

e-mail: zemapb@gmail.com

УДК 336.719

DOI: 10.5281/zenodo.1245527

Д.М. ГРИДЖУК

Максимізація вартості банківського бізнесу як ключовий критерій оцінювання ефективності менеджменту банку

В статті запропоновано практичні механізми удосконалення підходів до управління та оцінки вартості банківського бізнесу з точки зору ключового критерію оцінювання ефективності менеджменту банку. Зазначено переваги перед альтернативними методиками управління компанією та окремими елементами бізнесу. Показано, що управління комерційним банком являється управлінням портфелями клієнтів та брендів комерційного банку з метою максимізації вартості, створеної цими портфелями. Виокремлені найважливіші елементи системи управління продуктами комерційного банку, основною метою якої є створення вартості. Перелічені найважливіші ключові компетентності і конкурентні переваги для успішної інтеграції бізнес-процесів банку із бізнес-процесами клієнта. Показано, що розвиток банківського бізнесу в Україні вимагає переходу менеджменту до нових орієнтирів управління.

Ключові слова: вартість банку, фінансовий план, операційний план, графік Ганта.

Д.М. ГРИДЖУК

Максимизация стоимости банковского бизнеса как ключевой критерий оценки эффективности менеджмента банка

В статье предложены практические механизмы совершенствования подходов к управлению и оценке стоимости банковского бизнеса с точки зрения ключевого критерия оценки эффективности менеджмента банка. Отмечено преимущества перед альтернативными методиками управления компанией и отдельными элементами бизнеса. Показано, что управление коммерческим банком является управлением портфелями клиентов и брендов коммерческого банка с целью максимизации